

Runebergs diktard

Konkordans över J.L. Runebergs lyrik (Dikter I-III). Utg. Lars Huldén, Kerstin Forslund och Helena Solstrand-Pipping. Skrifter utgivna av Svenska litteratursällskapet i Finland, 566. Helsingfors 1990. 239 s.

En konkordans är en alfabetiserad lista över orden i en eller flera texter, där orden förtecknats så att deras textsammanhang tas med. Böjningsformer sammanförs under sitt grundord.

Detta gör att man snabbt kan hitta alla förekomster av ett givet ord. Det går lätt att undersöka hur författaren har använt ordet, bland annat vilka ord det tenderar att kombineras med, eller i vilka satskonstruktioner ordet förekommer.

Under t.ex. ordet "bark" hittar man i konkordansen som de första av tio förekomster bekanta rader som "Blanda du, till hälften, bark i brödet" och "Hustrun lade hälften bark i brödet".

De allra vanligaste, grammatiska orden brukar utelämnas. Sådana är t.ex. orden av, alla, att, en, för, när, sin, som, så, vid.

Goda konkordanser innehåller också grammatiska uppgifter samt frekvensuppgifter om uppslagsorden, liksom exakta hänvisningar till ursprungstexten.

Konkordanser är speciellt nyttiga hjälpmedel för språk- och litteraturforskare. Men eftersom de är lätta att använda kan också en bredare allmänhet ha glädje av dem, t.ex. lyrikläsare som vill kontrollera diktcitat, eller korsordslösare på jakt efter en speciell ordkombination.

Runebergs lyrikkonkordans fyller höga krav på noggrannhet och trohet mot originaltexten. Konkordansen är också tryckt på ett angenämt sätt. Den är självklart av intresse och nytta för alla som är intresserade av vad Runeberg egentligen skrev.

Utgivarna samt Litteratursällskapet förtjänar speciell uppskattning för att hela materialet gjorts tillgängligt också på datadisketter.

Sådana initiativ har inte tidigare tagits på svensk språkbotten, och inte heller i övriga länder är de vanliga. Systematisk utforskning med datorbaserade metoder har därigenom gjorts möjlig, vilket kan göra det lättare att hitta svaren också på frågeställningar av klassisk natur.

ABL 8.1.1992